

Nr 189.

Av herr **Bengtsson** i Norup, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 18, med förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 18 med förslag till lag om äktenskaps ingående eller upplösning m. m. tillåter jag mig härmed framhålla följande.

Meningen med detta förslag är ju att så vitt möjligt är lagstifta i överensstämmelse med nutidens krav på detta område. Då därför förslaget bland annat innebär, att vid äktenskaps ingående det må stå kontrahenterna fritt att välja antingen kyrklig eller borgerlig vigsel, måste detta anses vara både rätt och välbetänkt. Det framgår av fjärde kapitlet andra paragrafen, att kyrklig vigsel må äga rum, om den ene trolovade är medlem av svenska kyrkan och den andre tillhör annat kristet trossamfund. Däremot enligt samma paragraf må icke kyrklig vigsel äga rum, om båda än äro medlemmar av svenska kyrkan, därest den ene eller båda icke äro av svenska kyrkan döpta. I förra fallet kan kyrklig vigsel äga rum, om endast den ene är medlem av svenska kyrkan, i det senare icke, om än båda äro det. Nu finnes det många tusen medlemmar av svenska kyrkan, som äro antingen döpta av lekmän eller odöpta. Vad lekmannadopet angår vill jag hänvisa till sista eller 1910 års kyrkomötes uttalande härutinnan. Ett lekmannadop, utfört med rätt intention, är »till sin sakramentala, sin kristligt religiösa sida ett verkligt dop, ett nådemedel, således i detta avseende likvärdigt med det kyrkliga dopet».

Lekmannadop saknar dock kyrkorättslig betydelse.

A sidan 282, andra paragrafen i lagberedningens förslag »finner beredningen den nya lagstiftningen i fråga om formen för äktenskaps ingående böra grundas på valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel.

Styrkan hos ett sådant system ligger däri, att det giver en var rätt att välja den form, han helst önskar. I samma mån denna frihet kringskäres, försvagas systemets bärande grund». Ett exempel: Antag att en odöpt eller lekmanadöpt ung man överenskommer om äktenskaps ingående med dottern i en strängt kyrklig familj, kanske prästfamilj. Dottern, med stor vördnad för det kyrkliga, vill ej höra talas om borgerlig vigsel, ej heller gå hennes föräldrar med på någon sådan. Den unge mannen, som kanske helst önskat borgerlig vigsel, ger dock efter. Brudens far ville gärna själv viga de båda unga, men det kan ej ske, ty lagen lägger hinder i vägen för dessa att få kyrklig vigsel. Den odöpte kan ju döpas, men den lekmanadöpte lär väl ej gärna kunna döpas om. Varför lägga dylika stenar i de ungas väg?

Till sist må anföras, att lagrådet vid granskningen av förslaget yttrar:

»Såsom villkor för vigsel inom svenska kyrkan har beträffande medlem av denna uppställts, att han är döpt. Med hänsyn till de stridiga meningar, som sedan lång tid tillbaka gjort sig gällande angående dop, förrättat av lekman, och angående den ställning kyrkan härvidlag bör intaga, låter det sig icke förnekas, att åtskilliga svårigheter skulle undgås, om man helt och hållet utmönstrade detta villkor för vigselns erhållande.» Lagrådet har dock icke velat göra något yrkande, men dess uttalande är tydligt.

På grund av vad jag sålunda anført, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen vid bifall till det i Kungl. Maj:ts proposition nr 18 innehållna förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning m. m. måtte besluta den ändringen, att näst sista stycket i andra paragrafen av fjärde kap. måtte utgå.

Stockholm den 13 februari 1915.

Sv. Bengtsson
i Norup.